

կամ պիտի փերեւեթեն. անոնք կը մը-
նան միշտ ինչ որ են, ճգնիմ ու վա-
ղանցուկ: Քանի մը տարիէն ջուր կըլ-
լան, քիչ մը ուշ կամ քիչ մը կանուխ
կը խաթարին, կը քայքայուին, կը
հալին ու իրենց հետ կը կորսուի քո-
լոր վատնուած աշխատանքը: —Բարե-
բախտաբար, մարդ իր ուժերը զէպի
լաւ գործածելու համար, աւելի ընդար-
ձակ եւ աւելի հաստատուն առարկաներ
ունի, որոնք են ընտանիքը, եկեղեցի-
քին, հայրենիքը. այն ամէն ընկերու-
թիւնները որոնց անդամն է, այն ամէն
ձեռնարկները, գիտական, կրթական,
բարեգործական որոնք տեղական կամ
հայրենի շահ մը կը ծնին. առարկա-
ներ՝ որոնք իրեն պէս մարմին մը կը
կազմեն այնքան որոշ, այնքան յստակ
որքան ինքն իսկ. բայց աւելի խն-
կազին եւ աւելի տեւական: Անոնցմէ
մէկ քանին նոյն իսկ դարաւոր պատ-
մութիւն մը ունին եւ իրենց անցեա-
լին երկարութիւնը, իրենց ապագայ
երկարութեան հաւաստիքն է: Այդ ան-
թիւ նաեւ իւր ժամանակէն, որոնք
շարունակ կ'ընկղմին եւ որոնց շարու-
նակ ուրիշներ կը յաջորդեն, անոնք կը
յարաւետեն զրաւաւորներու պէս: Նա-
ւախուածքին ամէն մէկ անգամը այդ զը-
րաւաւորներուն մէջ կերթայ մերթ ընդ
մերթ աշխատելու. եւ այս անգամ իր
աշխատութիւնը պարագայ չէ. իր ար-
տադրած գործը չնչին ու փոքուն չէ,
ինչպէս ինքզինքին համար ըրածը. այլ
անկա կը ծիպայ ախրքներու վրայ իր
անհետացումէն ալ ետք: Իր հսկայ զան-
գուածով ընդհանուրին մէջ մտած է
զայն ամբողջացնելով. Յիսուսի վար-
դապետութիւնը, Արիստոտէլի սկզբ-
բունքները, Արքիմէտէսի տեսութիւն-
ները կը մնան աշխարհի մինչեւ վերջը,
անապակ, անմահ առաջին օրէն:

Հետեւեալք անհատ մը պարտաւոր է
զբաղիլ ոչ միայն իր նաւով, այլ այս
կամ այն նաւով, այս կամ այն ընկե-
րութեամբ, ըստ իր արամագրութեան
եւ ընդունակութեան: Եւ ասիկա գոր-
ծունէութեան ուրիշ զսպանակ մըն է
բոլորովին հակառակ առաջինին: Եթէ
անհատի մը հոգին մարդկութեան տա-
րիքէն խմորուած է առողջ սկզբունք-
ներով, որքան ալ հզօր ըլլայ առաջինը,
չառ անգամ երկրորդը կը յաղթէ: Այն
ատեն առաջ կուգայ գիտունին անձ-
նորացութիւնը կամ զինուորին գիւ-
ցազնական քաջութիւնը՝ որ իր ազգին
զրոյակը պաշտպանելու համար մահը
կ'արձամարտէ: Բայց դաստիարակու-
թեան գործին մէջ մարդոց ցցուցած
անփութութիւնը սակաւագէպ կ'ընէ
այն հանգամանքները, եւ մեր ընկերա-
կան բնագոյն խիստ անմշակ ու անզօր
ձգուած է մաքառելու համար մեր եսա-
սիրական բնագոյններուն հանդէպ:

Այսպէս ուրեմն մարդը ընկերու-
թեան համար չինուած է եւ ընկերու-
թիւնը եղած է զայն աւելի երջանիկ
ընկու համար: —Որքան որ ծառը կեն-
դանի ու անաղարտ կը պահէ զինքը
հողին կապող արմատները ուրկէ կը
մեկնի՝ անուցիւ չիւթը. հովերը ի գուր
կը փչեն, փոթորիկը ի գուր կը ձեռնէ
ու կը թափէ իր տերեւները: Բնու-
թիւնն իսկոյն կը դարձանէ այս վա-
ղանցուկ կորուստը եւ ծառը երիտա-
սարգացած՝ կը կանանչնայ վերստին:
Նմանապէս բարոյական աշխարհի մէջ
որքան որ ժամանակ առ ժամանակ զայն
սասանող մրրկները չեն հասած քանի
մը հիմնական սկզբունքներուն, որոնք
անոր արմատներն են, չեն կրնար ա-
նոր պոյու թիւնն վտանգել. ու այդ մըր-
րիկներուն անմիջական հետեւանքն ե-
ղող վաղանցուկ ազէսները չուտով
կ'անհետանան, ամպերու մութ հերձի
մը պէս, որ երկինքին ջինջ պայծա-

ռութիւնը պահ մը խռովելէ ետք, կը
սահի, կը ցրուի ընդոյր ու թեթեւ:
Սակայն հակառակ այս ճշմարտու-
թիւններուն, շատ մը մարդիկ, տակա-
ն իրենց սովորութեանց ու անձնա-
կան զրազմներուն մէջ կ'զգայան,
յաճախ կը մոռնան զիրենք կապող փո-
խադարձ յարաբերութիւններն ու անոնց
անմիջական հետեւանքն եղող բարոյա-
կան համեմատութիւնը: Աւելի քան
երբեք ժամանակն է այդպիսիներուն ի-
րենց պարտականութիւնն իշեցնելու
Իցի՛ւ սովորէին այս կերով զիրար լա-
ճանհալ, աւելի անաչառութեամբ դա-
տել զիրար եւ ցանկի միտին, խաղա-
ղութեան մէջ, արդարութեան պատու
ները, այնքան խանկազին ու աշխատ-
անհրաժեշտ ամենուս համար:

Լեւոն Սարգսեան

Ֆիլիպէ, 2 Նոյեմբեր 1898:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պարսկաթիւքական սահմանագը-
լուն հոկտ. 21 թուով մեկ կը զը-
րեն հետեւեալը:

Վանում տեղի ունեցած անկար-
գութիւնների մասին, ցարդ հե-
ռազրական լուրերից իմացած կը
լինիք անշուշտ. կը փութամ հա-
ղորդել ձեզ այդ անկարգութեանց
մանրամասնութիւնները, որոնք հա-
սել են մեզ ամենաստույգ աղբիւր-
ներէից:

Սրանից իւր 40 օր առաջ Սալ-
մաստում գտնուած 28 թուրքա-
հայեր, որոնց մշտամասնութիւն
կազմում են Շատախիներ եւ Մո-
կայիներ, երբ իմացիւ էին որ ի-
րենց հայրենիքը համեմատաբար
աւելի խաղաղ վրձակի մէջ է գտ-
նում, որոշել էին վերադառնալ
իրենց տեղիւր եւ ապրիլ իրենց գոր-
ծերով, քանի որ իրենք ոչ փա-
խստականներ էին եւ ոչ ալ դատա-
պարտաւորներ: Իրենց հետ տարել
էին եւ իրենց զէնքերը:

Երբ Արաղայի դաշտն են հաս-
նում՝ երեք քիւրդ ձիաւորներին են
պատահում. սկսում է ընդհարումը.
քիւրդերից մի հոգի սպանվում է,
մնացիները փախչում են, իսկ
տղերը առանց ու եւ քիւրսի շա-
րունակում են իրենց ճանապարհը
մինչեւ Գործոթ կոչուած լեռը,
ուր իրենց պաշարը պակասած ի-
նելու պատճառաւ իջնում են հա-
մանուն գիւղը: Գիւղացիներից
չատերը տեսնում են զրանց եւ
կարծելով թէ զրանք արտասահ
մանից եկող յեղափոխականներ են,
մասնում են, ինչպէս նաեւ այն
երեք հոգիներին, որոնք իրենց
տկարութեան պատճառով չէին
կարողացել ճանապարհը շարունա-
կել եւ մնացել էին Պղտիկ կոչուած
գիւղում: Կառավարութեան պաշ-
տօնեաները բռնում են այդ երե-
քին եւ քաղաքն են տանում. մը-
նացիները վանի մերձակայ Ար-
լակ կոչուած գիւղի մօտ հասնե-
լիս, կառավարութեան զօրքերի
կողմից դարձեալ ընդգրկւած են
են հանդիպում, որովհետեւ ըն-
կերներից մէկը սաստիկ երկշտու-
թեան ըստիպուած բաժանում

է խմբից եւ շտապով կուսակալի
մօտն է գնում եւ զանազան սուտ ու
սխալ տեղեկութիւններ տալով նը-
րան՝ առաջնորդում է 100ի չափ
զօրքերի, որոնք ուղղակի գալիս
են տղայոց վրայ: Նոքա տեսնե-
լով որ անակնկալ կերպով խնդիրը
չառ ծանր կերպարանք է ստացել,
որոշում են կրկին յիտ վերադառ-
նալ. ինն հոգի քաղաքած, տկար,
վիրաւոր մտնում են կրկին Սալ-
մաստ:

Մահչամ գիւղի բնակիչները վա-
րենալով մի գուցէ այդ առթիւ
իրենք ֆասուսին, Սալմաստի եւ
Խոյի ընդհանուր դատարար Չալ-
գամէլ Միլիթին գիւղում եւ յայտ-
նում են զրանց իրենց գիւղում
ապաստանիլը:

Չալգամը երեւի կարծելով թէ
զրանք են յեղափոխական կոչուած
անձնաւորութիւնները, հետեւակ
է ձիաւոր զօրքերով եւ շնկակ կո-
չուած քիւրդ հրոսակների մի ըս-
տաւար խմբով գնում է բռնելու:
Խեղճերը փախչում մտնում են այ-
գիւղերի հնձանները, յոյս ունե-
նալով որ այդ միջոցով անփաս-
պէտք է ազատուին: Բայց Չալ-
գամը շուտով բերել տղիս է լծնդա-
նութիւնը եւ հնձանը քանդել է տա-
լիս. այդ տեղից էլ դուրս գալով
ուզում են նորից փախչիլ, բայց
մտածելով մի գուցէ խնդիրը ծանր
կերպարանք ստանայ, գնում անձ-
նատուր են լինում, յուսալով որ
պիտի կարողան իրենց անմեղու-
թեամբ ազատուիլ: Սակայն Չալ-
գամ բռնելուն պէս նրանց քոյրի
վզերն էլ կտրել է տալիս:

Այսպիսի մի անապասելի վա-
րագութիւն ընդհանուր յուզում է
առաջացրել թէպէտեւ Ս. Ալիստ-
լեան այդ խնդրի մասին պաշտօ-
նական տեղեկութիւն չի ստացել,
սակայն զիմուսներ է արել տեղա-
կան պաշտօնեաներին եւ Սատրա-
պմին. նա պահանջում է բացատ-
րութիւն թէ ինչ իրաւամբ պար-
սիկ Չալգամը, իրենց անձնատուր
եղած ոչ-հպատակներին բռնել ոչ-
խարի պէս մորթել է առանց ու
իցէ քննութեան: Նա պահանջում
է որ Չալգամը թաւրիզ գայ ի-
րա արածին պատասխան տալ եւ
կրէ իրա արածի համապատասխան
պատիժը:

Նորին վեհափառութիւն, արեւ-
գակնափայլ Միւզաֆէտտին Շահը՝
յոյս ունիք թէ անպատճառ պատ-
ժել է տալիս դարերից ի վեր Պարս-
կաստանում չ'ըսուած եւ չտեսնուած
(հայերի նկատմամբ) խժդժութիւն-
ների հեղինակը:

Մարտի 17 Նոյեմբ. 98

«Ամեն երիտասարդ այսպէս
պէտք է ամուսնանայ». այսպէս
կարտասանէր մի քահանան անց-
եալ հինգշաբթի գիշերի Դամբա-
նակներն մէջ, զոր յորանջեց հայ
երիտասարդի մը եւ գաղղիացի
աղջկան մը պակի օրհնութեան
առթիւ:

Մ'ատուաւ լիքն էր հանդիսա-
ւորներով. . . սկիպոնիկ ուրա-
խութիւն մը կը փայլէր. . . հառ-
նող մոմերու աղօտ լոյսին պէս:

Քահանան ուրախ էր սրտով.
պակի արարողութիւն մը կը կա-
տարէր. հայ երիտասարդը կը թա-
ղէր ֆրանսուհիին զօրը. . . ի-
րաւունք ունէր ուրեմն այդ սեւա-
շուքը իր դամբանական զարդա-
րելու սոյն մահահոտ խօսքերով.
«Ամեն երիտասարդ այսպէս պէտք
է ամուսնանայ»: Աստուածդ կը
սիրես, ի՞նչ պէս. գաղղիացի աղ-
ջկան հիտ. . . հոգդ չէ, որի
հետ կըլլայ, թող ըլլայ, հերիք
է որ Մ'արսէլլոյցի երիտասարդը ա-
մուսնանայ, որպէսզի դուն քո պա-
տուր կորցես:

Ոչնուաղ քննադատելի կը գըտ-
նեմ Արմէնիայի ընթացքը, որ
իբրեւ անաշուտ հրապարակապի-
ր դիտողութիւն մը անգամ չ'է ըրած.
լոկ երիտասարդի կեստորիտ աղնիւ
սերունդէ մը լինին, ու երիտա-
սարդի արժանիքը գովաբանելն
հրապարակապի պարտք չ'է:

Թէ քահանան եկեղեցւոյ, եւ թէ
Արմէնիան իր 48րդ. թուոյն մէջ
չառ լաւ անաշուտութեան կրնային
քննադատել այս անտեղի ամուս-
նութիւնը, եւ ոչ գովաբանել:

Հ. Ա.

Ֆիլիպէ, 6 հոկտ. 1898.

Այս քաղաքը դատապարտուած
է կարծես ամենավատ բանասիրու-
թեանց եւ անպատկառ մեքենայու-
թեանց եպերելի օրինակ մը հան-
դիսանալու յաւատ:

Մինչդեռ եկեղեցին կահոնաւոր
թաղական մարմին մը կուեննար,
որուն 10-12 տարիէ ի վեր երեսը
տեսած չէր, անդին քանի մը ան-
ունուն բախտաւորներ, չի գո-
հանալով իրենց պաշտօնավարու-
թեան ժամանակ հայ հասարակու-
թեան մատուցած նիւթական ու
բարոյական անթուելի ֆիւսանքէն,
որոնք զէպի փճացում կ'առաջնոր-
դէին աղքատ, հիմակ ալ, իբր թէ
վիրաւորուած արդի թաղ. խոր-
հրդոյ իրենց դէմ բռնած խիստ
բայց օրինաւոր ընթացքէն, սկսած
են անհիմն զրպարտութիւններ տա-
րածայնել, եւ ասով ալ գոհ չըլլա-
լով, նոյն իսկ իշխանութեանց դի-
մած են՝ մին իբր խառնակիչ, ու-
րիշ մը իբր ոչ-պուկարահպատակ
ամբաստանելով:

Իրողութիւնն այն է որ, արդի
թաղ. խորհուրդը իր նախորդ պաշ-
տօնակիցներէն ըստ օրինի իրենց
գործունէութեանց հաշիւը պահան-
ջած էր: Հակառակ կրկնակի հրա-
ւերներու, ոչ ոք ներկայացաւ (չենք
հաշուեր Գաղթ. Յանձնաժողովը,
հոգաբարձութիւնն ու բանկալի
վարչութիւնը, որոնք տարբեր մար-
միններ կը կազմեն): Բայց իրենց
փախուսան արդարացնելու համար,
ինչպէս սովորաբար կ'ընեն, այս
գիւրազգած ջոջ աղաները ասդին

ԻՐԱՌԻՆՔ

անդին զայրացկոտ բողոքներ ըս-
կըսան արձակել առարկելով թէ՛
միթէ գող և խաբերայ են որ հա-
շիւ կը պահանջուի իրենցմէ։ Մէք
չենք կրնար ըմբռնել թէ հաշիւ
տալու համար անպատճառ գող և
խաբերայ ըլլալու է։ Ընդհակա-
ռակը աշխարհի ամէն կողմն ալ,
պաշտօնական մարմին մը միշտ
պարտաւոր եղած է իր գործունէ-
ութեանց հաշիւը տալ, որովհետեւ
այդ ձեւակերպութեամբ միայն ան-
հատ մը կամ մարմին մը կրնայ իր
վրայ ծանրացող պատասխանատու-
ութիւնն անաղարտ հեռացնել։
Արդի թաղ. խորհրդոյ մէջ վար-
չական գործերու փորձառու և վըս-
տահելի անձնաւորութիւններ կը
գտնուին, որոնք անհատի մը անձ-
նասիրութիւնը վերաւորելու չափ
անխոհեմ չեն կրնար ըլլալ։ Իրենց
վայելած համակրանքով պատկա-
ռելի՝ այդ անձնաւորութիւնները
մեր բոլոր վստահութեան արժանի
են, ու ամէն անկեղծ ֆիլիպեցիի
պարտականութիւնն է ձեռնադրու-
թիւն իրեն ազգային ներկայ անկեր-
պարան քառք պարզելու։ Կալ-
ուածները զրաւի տակ, հասոյթ-
ները նուազած, վարժարանը պարտ-
քի ենթարկուած, այս ամէնը լուրջ
աշխատութեանց կը կարօտին շըտ-
կուելու համար։ Բանանք աչքեր-
նիս ու անտեղի ու փյուն առար-
կութիւններով արգելք չըլլանք
այն բոլոր գործերուն որոնք օգ-
տակար ըլլալ կը ձգտին։

Կ'իմանանք թէ Պատ. Թաղ.
խորհրդը սրտմտած իր անկեղծ
շանքերու փոխան մէկ քանի ան-
պիտաններու այս ընթացքին դէմ
մտադրած է հրաժարիլ։ Ասիկա
մեծ անխոհեմութիւն մը պիտի ըլ-
լար ըստ միջ, և միւս կողմէ քա-
ջալերութիւն մը այդ վստահուն՝
որոնք համարձակ պիտի սկսին
շարունակել իրենց շահատակու-
թիւնները։ Պէտք է անվշտ կրու-
ուիլ ու ջանքալիս բոլոր հակա-
ռակորդները, որպէսզի անգամ մը
ալ չը յանդգնին այդ կարգի վստ-
արարքներու։ Անոնք կառավա-
րութեան կը դիմեն, դուք ալ դի-
մեցէք իբր պաշտօնական մարմին,
մանաւանդ որ հիմա վաւերացուած
էք, և թո՛ղ օշինաւորապէս ալ ա-
նարգուին, որովհետեւ այս տեսակ
գործերը առաջին անգամ չէ որ կը
պատահին այս քաղաքին մէջ։

— Թաղ. խորհրդոյ օգտակար
նորութիւններէն մէկն ալ եղաւ
Աղքատախնամի կողմութիւնը։ Ա-
ռաջին անգամն է որ այս տեսակ
մարմին մը կը կազմուի քաղաքիս
մէջ ուր աղքատի մը վշտ մաղ-
թանքները կարծես երբեք չեն կա-
րողացած թեթեւցնել արտերը։
Ծանկալի էր որ գէթ այս գերա-
զանցապէս մարդասիրական մարմի-
նը զերծ մնար այն զրպարտու-
թիւններէն զորս յերկրի ալ
տեղի հայրերուն համար սովորական
զբաղումներ են։

(Շարունակելի)

Կ. Պօլսոյ Աղգ. հիւանդանոցի
արդի շէնքը ապաստանելոյ ան-
բաւական տնտեսելով Պատրիարքը
և հոգաբարձութիւնը անցեալ օր
որոշեցին ընդհատել քարակիր
շէնքին տեղ փոխտեալ տաղաւար-
ներ չինել և հոն բնակեցնել յի-
մարներն։

— Պօլսոյ մէջ եպիսկոպոսներուն
օր քան զօր աւելնալուն առաջը
առնելու համար Բիւզանդիոն նա-
մակագրի մը բերանով կառույցար-
կէ անոնց հասոյթները պակսեցնել-
զորօրինակ, յաղարկաւորութեանց
փոխանակ եպիսկոպոս մը հրաւի-
րելու և անոր դրամ վճարելու, այդ
գրամը (1 էն 5 ոսկի) Աղգ. հիւան-
դանոցին յատկացնել։ Ինչպէս կայ
փոխան ճաղկեպիւնցի, այս ալ ըլ-
լայ փոխան եպիսկոպոսի։

— Ինչպէս մեր նախնիքս թի-
ւով ալ յիշած էինք, Պօլսոյ Պատ-
րիարքարանի վարչական ժողով-
ներուն երկամեայ շրջանը լրացած
ըլլալով, նոր ընտրութեան համար
Երեսփոխանական ժողովոյ գու-
մարումը ահա հրաժեշտ էր։ Բայց
կառավարութեան արտօնութիւն
ստանալու դժուարութեանց չի
բաղխելու համար, Ս. Օրմանեանը
անտեղի առարկութեամբ մը գու-
մարումը Մայիսին յետաձգել ա-
ռաջարկելով, խնդիր խառն ժո-
ղովոյ նկատառմանը յանձնած էր։
Անցեալ օր խառն ժողովը ինիստ
գումարուեցաւ, և նկատողութեան
առնելով վարչական ժողովոց պաշ-
տօնավարութեան պայմանաժամի
մասին Սահմանադրութեան տրա-
մագրութիւնը, խնդրեց Պատրի-
արքէն որ պէտք եղածն ի գործ
դրուի օրինաց սահմանած ժամա-
նակին մէջ, վարչական ժողովոց
ընտրութիւնք կատարուելու հա-
մար։ Այսինքն առանց վեց ամիս
ալ սպասելու Երեսփոխանական
ժողովը գումարել։

Ժողովոյ այս որոշումը Ս. Օրման-
եանին համար խիստ ծանր կը
թուի։ Մարդը յանուն օրինաց
ալ չէ կարող դրան հետ խօսիլ և
ազգային իրաւունքը մաղի չափ
պաշտպանել։ Մանաւանդ նա կը
ջանայ որ իր շուրջը գտնուող ներ-
կայ ժողովականներով Սահմանադ-
րութեան վերաքննութիւնը կամ
լաւ եւս է ըսել Սահմանադրու-
թեան քաղաքի կոտորէ յինչէ, Ահա
ճիշդ այս նպատակով Բիւ-
զարդիոնի յարգոյ խմբագրապետն
ալ իր նոյեմբ. 7 թիւին մէջ Պատ-
րիարքին կամ դրան կողմը բռնե-
լով, Երեսփ. ժողովը չի գումար-
ուելու համար քանի մը ծանծա-
ղափախ յատուկ թափառներ
կը զրուէ։

— Վերջին տարիներու հայկա-
կան ջարդերէն քաջալերեալ Ասո-
րի կրօնաւորները հայոց սեփակա-
նութիւնը եղող Մակարայեցւոց
վանքին տիրանալ փորձած էին և
գաղափարութեան սկսուած էր։

Այժմ Տիգրանակերտէ կը գրուի
Պատրիարքարան թէ Մշոյ Ս. Թով-
հ. ձեռն վանքին մէջ գտնուած են
Սուլթան Մահմուտի երկու հրո-
վարականներ, որ տրուած էին Տիգ-
րանակերտի Ս. Մակարայեցւոց
վանքին նախկին վանահայրերէն
Տ. Թադէոս Եպիսկոպոսի օրով,
այդ հրով օրտակներով Մակա-
րայեցւոց վանքին Հայոց պափա-
կանութիւնն ըլլալն կը հաստա-
տուի, և Ասորիներուն պահան-
ջումը դրապէս կը հերքուի։

— Պրուսայու նահանգի Պէնի-
գիւզի մէջ թաղ. խորհրդոյ կնի-
քի և դիւանափոխութեան մասին
գծուած ծագած ըլլալով, 200
անձերու կրօնափոխութեան պատ-
րաստութիւն և Պատրիարքարանի
կարգադրութեան սպասուելն նոյն
գիւղէն իմացուցած են։

— Տուներու և գրասենեակնե-
րու մէջ բաշխուած Աղգ. հիւան-
դանոցի 670 գանձանակէն 6 ամ-
սուան մէջ 225 ին հասոյթն եղած
է 14273 դր։

— Գահիրէէ 3-400 ստորագրու-
թեամբ հանրագիր մը էջմիածին
և նամակ մ'ալ Պատրիարքարան
զրկուած են, յայտարարով թէ Թա-
կոք վարդ. Աշոտ Եպիսկոպոսի հա-
յոց առաջնորդը չէ և իր եպիսկո-
պոսանալուն վկայութիւն չի տար
Եպիսկոպոսի հայ ժողովուրդը, որ
անոր արժանաւորութեան համոզ-
ուած չէ բնու։ (Բայց մարդը ար-
դէն եպիսկոպոս եղաւ պրծալ)։

— Երեւանի թեմական դպրա-
նոցի նորնոր տեսակ Տիար Սի-
մէն Շահապարեան իր տարեթո-
շակի (1500 ռուպլի) կէսը աղքատ
ուսանողաց և միւս կէսը Ս. Լյ-
միածնայ նոյնիւր է։

— Տիկին Քանանեան 4000 ռ.
նուիրել է, որուն տոկոսով աղ-
քատ հայուսանող մը պիտի պաշտ-
պանուի Մոսկուայի համալսարանին
մէջ։

— Գէորգ եպիսկոպոս իւթիւ-
ճեան, որ Եւրոպայի հայոց հոգե-
ւոր հովիւ անուանուած է, կող-
կասի թերթեր կը գրեն թէ՛ ար-
դէն էջմիածնէն մեկնել է ուղղա-
կի Եւրոպայի համար։

Տ. Արսէն վարդապետի և Գիւր.
Իւթիւճեանի միջեւ արդեօք ինչ
կարգադրութիւն տեղի պիտի ու-
նենայ։ Դեռ չենք գիտեր։

— Շուշեցի դրամատէր Տիար
Թաթէոս Ղալալի Արամեան վար-
ժարանին 10000 ռուպլի նուիրել
է, այդ գումարով կալուած մը
պիտի գնուի, որուն հասոյթով
որդեղիւններ պիտի պահուին նոյն
վարժարանի մէջ։

— Ախալքալաք գանուող հայ
գաղթականները, որք մեծաւ մա-
սամբ կարենցի են, հայրենիք կը
վերագառնան։ Իսկ Մշեցիք, խը-
նուցիք, Բաղէջիք և Պալանիս-
ցիք անտարբեր կը մնան եղեր
գէպի իրենց հայրենիքը։

ԹԻԻՐԲԵԿ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ

Անսարկ վիսայթիւթէն օլուպ,
Սթանպուլու էվլէրաէ սաքին օլան
պէքտար Էրմէնիլէրի հիւքիւմէթ
ճէպրէն մահալլէրտէն չըգարուպ
խանլարտա օթուրմալարընը էմր
իթմիշ տիր։

— Պատար Սէրասքէրտէ թէրիւ-
ման տալիքսինին միւտիւրի՝ Մա-
միկոնեան Միքայէլ Էֆէնտիլէ Յը-
րանսա տէվլէթիւտէն Լիմիսն տ'
Օնէօր նիշանըն տէօրտիւնճի րուլթ-
պէսի վէրիլմիշ տիր։

— Կիրիտտէ պուլընան սապըգ
սատրազամ Ճէվատ բաշա, Շամա
կիթմիշ օլուպ, պէշինճի օրտույա
գօմանտան թալին օլընմըշ տըր։

— Անարշիսթիլէ գարըն թէ-
ճէմիւ օլընաճագ դօնֆէրանսա
Թիւրքիա թարաֆընտան իշթի-
րաք իթմէք իշին նուրի վէ հագ-
զը պէլլէր Բոմայա միւթէվլէտճի-
հէն Սթանպուլտան հարէքէթ իթ-
միշէր տիր։

— Երեւանի թապաւալը Վալիհ
պէլին միւլք ու մալլէրի մուհա-
րէպէ էնաւորնտա թիւրք ասքէր-
լէրինտէն խարապ վէ թէլէթ օ-
լընմըշ օլմալլէ, մէրգուլ հիւքիւ-
մէթմէն 6000 լիրա թալէպ իթ-
մէքտէ օլուպ, գօմիւթըն մախ-
սուս պու մէսէլէի թէտըզգ իտէ-
յօր։

— Սուլթանըն ախիլէն Չախա
եօլթամըշ օլտըզը դիվլէթմէթ Տիար
յէլէրէ մուգապիլ, Չար հաղիթթի-
լէրի տալի Սուլթանա տէօթ աթ-
իհտա էլլէմիշ տիր։

Ալման էլլիսի տալի կէշէն կիւն
Սուլթանըն հուլուրընա չըգարուպ
իմր. վիշէթմին բէմիւնի հովի-
պիւր միւլէթին թէթթի վէ վիշէթ-
մին քէնտի էսէրի օլան տիկէր ի-
քի բէսիլլէր (թիւրք ասքէրլէրին
թաւիլիլէրի) Սուլթանա Պազտիմ
իթմիշ տիր։

— Գալաթարիտա ելէնի եարը-
մըշ օլան Բոնա քիլիսէսինին թաղ-
տիս ալինին հազըթ պուլընմագ
իշին Արշիտիւք Նիքօլա Նիքօ-
լայէվիշին բէյասէթի թաֆշընտա
20 ռուս դապիթլէրին ետըլընտա
Սթանպուլ կէլէճէլլէրին վէ պու-
մինտիպէթլէ 3-4 ռուս զըրհը-
լարըն տալի պէրապէր փոլընտ-
ճագլարըն Մոնիքէօր ետըլընտըր։

— Կիրիտտէն իզմիրէ նազլ օ-
լընան իսլամ ֆուգարալարըն իս-
քէանը իշին մահէլին հիւքիւմէ-
թի չատըրլար ետըրըմագտա վէ
նաֆագալարընը վէրմէքտէ իթմիշ։

— Պալըքէսիլլէն սօն ետնկընըն-
տան հուսուլա կէլէն զարալարըն
մըգտարըն իզմիր կաղէթմալարըն
պէլանընա նազարէն, 300000 լի-
րայա պալիլ օլըյօր։

— Պուլկարիս վէ Սթանպուլ պէլ-
նիտէ ախալէթիւս բէք ապալմաղ-
տա օլտըլընտան, մալլէրին նագ-
լիսինէ գօլալըզ վէրմէք իշին,
չըմէտարֆէր վէ վարօր թարիֆէ-
լէրինին էնտիլիլէսի վէ Պուլկա-
րիտան էթ, եաղ, բէսիլ վէ ուն

կիպի մայրը իրաճ իտէնէրէ պախշիլէր թախսիս օլընմաւը Պուկարիանըն Սթանպուլ թիւճար վէքիլիկիւնտէն թէքլիֆ օլընմը տըր :

— Մուշ սանճալընտան վէ ճիպ. րանլը աշիրէթիւնտէն ճիւտի, Նա. տօ օղու Սալիս վէ խալիս իս. մինտէ նամտար ֆիւրտ ճանիլէր Սուլթանըն աֆվը իլէ ճէգատան գուրթուլտըրար, ֆագաթ գապթ ու սըրգաթ իթմիշ օլտըգլարը մալլէրէ պէտէլ սահիպլէրինէ թագ. մինաթ էօտէյէճէլէր տիր (կէօնա) :

— Մարաշլը կօմէս օրփհաննէս. եան նամ քիմէսնէ Սթանպուլտա իսլամիյէթի գապուլ իտէրէք, Մէհմէտ Բուսթէմ թէսմիյէ օլըն. մըլ տըր :

— Գասթէմօնի վիլայէթի տա. խիլինտէ Պայթընտա տէհէյէթի պիր հարիգ զուհուր իտուպ, 6 սաաթ զարֆընտա շէհրին պիթիւն չարսընը մալլէրի իլէ քիւլ իթ. միշ տիր. եանան էպնիյէլէրտէն 330ը տիւքեան, 30ը գահվէ, 12սի ֆըրըն, 6սը խսն, 4 պապ. տէքօղիթ մալաղալարը, 3 ճամի, 1 մէքթէպ, 1 օթէլ վէ 1 մէյհա. նէ :

ԿԻՐԻՏ

Ամիրալարըն սօն գարարը իւզ. րէ կիրիտին քէսմի լիսանը. Բուս. ճա օլաճագ տըր :

Բուսիս, ինկիլտէրա, Ֆրանսա վէ իթալիս տէվլէթլէրի շիմտի. լիք կիրիտին եհնի հիւքիւմէթիւնէ պիրէր միլիօն ֆրանգ էօտիւնճ վէ. րէճէլէր վէ կիրիտ նամընա պիր իսթիգրազ իմզալանմըսը իլէ պու մէպաղը կէրի ալաճագլար :

Բրէնս Եօրկի պու տէօրթ տէվ. լէթ թարաֆընտան սէր Գօմիսէր. լիք մէմուրիյէթի իլէ ատայը գօ. մանտա իտէճէք :

Բրէնս Եօրկի կիրիտէ կիրտիք. տէն սօնրա Պապը Ալի րէյինի պէյան իտէճէք օլտըղը Սթանպու. տան պիլտիրիլիօր, Բրէնսին հան. կը կիւն կիրիտէ վասըլ օլաճագը պիլինմէյօր :

Ատատա պուլընան Ֆրանսըզ ա. քէրէրինտէն 1200 քիշի կիթմիշ. լէր վէ պու էսնատէ խրիսթի. յան էհալի մէսրուրիյէթլէ. անլէրի ալզըշլամըլ տըր :

Գանտիստա Նուրի պէյ իսմինտէ պիր թիւրք Մէքսմէք նամընտա թիւրքճէ պիր կաղէթա նէշը իթ. մէկէ պաշլամըլ օլուպ, կիրիտի իսլամլարըն հիճրէթ իթմէսէսինի նասիհաթ իտէրէք, պուլտան սօն. րա ատանըն հալի իսլամ վէ խրիս. թիյանլար իչիւն էվլէլէրինտէն Բէք կիւզէլ վէ րահաթ օլաճագ տըր, տէյօր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻԵ

Մ. Ամէրիգա մուրախասլարը Ֆիլիբին ատալարը իչիւն Սպա.

նիայա 20 միլիօն տօլար վէրմէք վէ մէգքիւր ատալարու կիրիճէք Սպանիա վէ Ամէրիգա մալլէրինէ վէ թիճարէթինէ պիր գըլլատա մուամէլէ իթմէք թէքլիֆիտէ պուլընարագ Ֆիլիբինլէր Ամէրի. գա միւսթէմլիքաթընտան թանըլ. մասընը թալէպ իթմիշլէր : Սպա. նիա մուրախասլարը տախի պու. գարարը թաֆսիլաթլէ Մատրիտէ պիլտիրմէք իչիւն միւսատէ իս. թէտիլէր :

— Բահիպլէրին վէ րուհանի ճէ. միյէթլէրին (Սիւրանուլիլիւն) էլին. տէն մէքթէպ իտարէլէրին ալըն. մասը խուսուսընտա Մ. Լէվրօ նամ սօսիալիսթ մէպուս Ֆրանսա գաւախտընտա պիր թէքլիֆտէ պուլընարագ, րուհանիլէրին թա. լիմ ու թէտրիս ուսուլի միլլէթի վէ քիլիսէի պիր պիրինտէն ալըլ. մագա խըսմէթ իտէյօր, պուտէ միլլէթին մէնֆիաթընա, մէտէնի. յէթէ վէ թէրաղըլաթա մագար. րաթլը տըր, տէմիշ :

— Շուսլու սանճաղընա թապի Բրիալաֆ գաղասինտան Միսթաֆա Ալի օղու վէ իպրահիմ իպրահիմ օղու նամ իքի թիւրք գաթլ մաս. տէսինտէն տօլայը Խտամա մահ. քիւմ օլմուշ օլմաղլէ, կէշէն հաֆ. թա Շուսլուտա ասըլմըշլար տըր :

— Պուկարիանըն Սթանպուլ մաս. լահաթկիւզարը կէշէն հաֆթա Պապը Ալիէ պիր նօթա վիլիուպ, սինօր Խիզէրինտէ թիւրք ասքէր. լէրին ախիւրէն իշլէմիշ օլտըղը պաղը հայտուտըղալընա գարշը րըօթէսթլէ, միւհրիլէրին ճէգա. լանմասընը թալէպ իթմիշ տիր. աքսի հալինտէ Պուկարիա հիւ. քիւմէթի քէնտիսի լաղըլ օլան իճրաաթա սիւլուք իտէճէկիլի վէ նիհայէթ սինօր իւզէրինտէ պու. լընան էհալիի մուհաֆապա էյլէյէ. ճէկիլի պիլտիրմիշ տիր :

— Քէզա կէշէն հաֆթա Պապը Ալի Սըրպ էյիլիսինի նօթասընա պիր ուզուլն նօթա իլէ ճէվապ վի. րուպ, Սաատէթտին բաշանըն թէտգըղընտան վէ րաթօրթընտան անլաշըլտըղը իւզրէ, Ալպսինիտա վուզուա Կէլմիշ տէնիլէն 30 վու. գուաթըն էքսէրիսի էսասսըղ օլ. օլտըղըն պիլտիրմիշ տիր. վէ ի. լալլէթէն պուլնտան սօնրա պու կիպի ուլիլուսուղըղլար վուզու պուլմայաճաղընը, Իքի տօսթ տէվ. լէթ պէյնինտէ միւնասէպաթը տօն. թանէնին տահա վիլատէ գալիլէ. չէճէկիլի վատ իթմիշ տիր :

Սթանպուլտան Նոյեմբեր 9 թա. րիլլէ Թանա աթիտէքի թէլէ. կրաֆ քէշիտէ օլընմըլ տըր :

Շէյիս իւլ իսլամ սէրասքէրի, ատլիյէ վէ խարիճիյէ նաղըրլարընը քէնտի թարաֆընա ալարագ, մէճ. լիսի վիւքէլատա տէտի քի, Թիւր. քիա շիմտի ումումէն բէք Ֆէնա պիր հալտէ օլուպ, պու կիտիշ տէ. վամ իտէճէք օլուր իսէ աղըր նէ. թիճէլէր հասըլ օլուր : Քէզա Շէյիս իւլ իսլամ սէօղիւնի կիրիտ մէսէ. լէսինէ աթֆ իտէրէք, պուլտան

պէօղէ Մաքլուսնիանըն հալի տա. խի թէհիլէքիլի օլտըղընը պէյան իթաի :

Մէքքիւր թէլէկրաֆ իսլալէթէն աէյօր, հիւքիւմէթ տալիլէրինտէ զանն օլընլօր քի տէվլէթլէր պիր եհնի թէտպիր հաղըրլամագաւս. տըրլար, վէ պիր վուզուաթընա. կէհան զուհուր իտէճէկիւնտէն գօր. գուլմագաւս տըր :

— Անարշիսթլէրէ գարշը գօն. ֆէրանսա իշթիրագ իչիւն թիւր. քիատան հօլլանան Նուրի վէ հագ. զը պէյլէր Սթանպուլտան միւֆա. րագաթ իթմէգաէն էվլէլ պուլն. լարա թալիմաթ վէրմէք մագաէաի իլէ վիւքէլա գօմիսիօնը սէրայա թէճէմմիւլ իթմիշ իտի : Զանիա. թա կէօրէ պու թալիմաթ կէնճ թիւրքլէր վէ Էրմէնի գօմիթէլէր իչիւն օլաճագ. եանի պուլնար տա. խի գօնֆէրանստա անարշիսթ կէօս. թէլմէկէ չալըշաճագլար մըլ : Ֆագաթ թիւրք հիւքիւմէթլին պու թէտպիրը ալըզտան ալըղա իֆ. թիւրա օլտըղընա պիլթիւն էվրո. բա գանմըլ օլտըղընտան սէմէրէ. սիգ գալաճագընա շիւրհէ եօգ տըր :

— Բըվիլիֆ օթ Բըվիլիֆ րէսալէ. սինին մուհարրիբի Բուսիայը կէ. զուպ, թէրքի սիլահ մէսէլէսինէ տայիր րուս տիրօմաթլարըն Էֆ. քիտընը անլատըղտան սօնրա պիր պէնտ եաղարագ կէօսթէրմէքտէ տիրքի Բուսիանըն նիյէթի թէր. քի սիլահ իչիւն ումումէն սիլահ. լարը վէ ասքէրիկի գալտըրմագ օլմայուպ, իլլա հալը հաղըրտա պուլընանլար իլէ իքթիֆա իտէ. րէք, տահա զիյատէլէշտիրմէք վէ եհնի եհնի մէսարիֆ գաբու. լարը աշամագ էֆքեարընա մէպ. նի իմիշ :

Էկէր հագըղաթէն թէճէմմիւ օ. լընաճագ գօնֆէրանսըն կէօրէճէկի իշ պու գատար իսէ, բէք էհէմմի. յէթլի աէկիլ տիր. զիրա պու կիւն տէվլէթլէրին օմուլլարը իւզէրինէ աղըրլաշմըլ օլան մէսարիֆաթը ասքէրիյէ վէ հարպիլէ շիմտիքի հալ իւզրէ տէվամ իտէճէք օլուր իսէ էհալիյի պիլթիւն պիլթիւնէ էզմէք իչիւն բէք չօգ սէնէլէրէ լիւմուս եօգ տըր :

ՈՒՇԱՅԻՐՈՒԹԻՒՆ

Կը գնեմ մեծ և փոքր բանակու. թեամբ պուկարական գործածուած բօստի բուլիւր. մասնաւորաբար 1879 և 1884 տարւոյ բուլիւր՝ ա. մենաբարձր գնեցող : Ունեցողները թող հաճին գիմել ինճ. զրկիլով իւրաքանչիւր տեսակէն մի մի օրի. նակ, և նշանակելով անոնց գնեցըր :

Սարգիս Թորոսեան (Ս)

Ռուսուք

Отговорникъ М. Сконовъ
Печатница "Взаимность" — Варна

Първо печално тегление
тоже ва 10 й Декемврий т. г.

Първа Българска-Класна-Лотария
ГЛАВНИ ПЕЧАЛБИ т. е: 500,000, 300,000, 200,000, 100,000, 50,000, и проч.
ОСКАРЪ БРАЙЕРЪ & С, ГЛАВНИ КОЛЕКТОРИ.

СОФИА, ТЪРГОВСКА УЛИЦА № 4
ТЕЛЕФОНЪ № 43

АДРЕСЪ 3А-ТЕЛЕГРАМНИ БРАЙЕРБАНИЪ

РУССЕ, ПЛОЩАДЪ ЦАРЬ БОРИСЪ.
ТЕЛЕФОНЪ № 43

До когато се намира въ депо	
Цъли лозове злат. лева 10.—	
Половини,, " " 5.—	
Четвърти,, " " 2.50	
Една осма,, " " 1.25	